

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad – juni 2016

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året. Syftet är att sprida nyheter inom kemikalieområdet som berör Trafikverkets verksamheter. Informationsbladet berör nyheter gällande kemiska produkter och farliga ämnen i material och varor.

Granskningfunktionen informerar

- **Granskning i sommar.** Granskningsfunktionen kommer att vara bemannad under hela sommaren. Kontaktinformation under sommarveckorna kommer att finnas på kemikaliesidorna under [Aktuellt](#).

- Endast de produkter som inte är märkningspliktiga får **symbolen utropstecknet**.

 Ej märkningspliktig

Tidigare användes denna symbol för alla produkter som var undantagna granskning, men sedan ett år tillbaka granskas alla produkter utifrån sitt kemiska innehåll. Detta innebär att produkter som är undantagna granskning, som exempelvis alkylatbensin och miljömärkta produkter, numera granskas till Grupp A, B eller C utifrån det kemiska innehållet i säkerhetsdatabladet. Villkoren för respektive grupp ska uppfyllas före användning.

Mer information om detta granskningsförfarande finns i informationsbladet från mars 2015, som finns tillgängligt på [kemikaliesidorna](#).

- **Sprängmedel** kan vara antingen vara en kemisk produkt eller en vara, beroende på dess fysikaliska form. Exempelvis bedömer Trafikverket en sprängpatron som en vara och en sprängdeg som en kemisk produkt. Eftersom Trafikverkets krav om granskning endast omfattar kemiska produkter och inte varor så returneras ärenden i Chemsoft om de utgörs av sprängpatroner, kapslar eller andra sprängmedel som har en fysikalisk form som gör att den bedöms som en vara.
- **Bekämpningsmedel** ska vara granskade och godkända av Kemikalieinspektionen för den aktuella användningen; detta är ett lagkrav och något som Trafikverket förutsätter är uppfyllt innan produkter skickas in för granskning. Bekämpningsmedelsregistret listar

bekämpningsmedel, med dess klass och tillåtna användningsområde. Mer information om bekämpningsmedel samt bekämpningsmedelsregistret finns på [Kemikalieinspektionens hemsida](#).

- I och med omarbetningen av AFS 2011:19 (Arbetsmiljöverkets föreskrift om kemiska arbetsmiljörisker) till AFS 2014:43, krävs det nu särskild utbildning och läkarundersökning för att få arbeta med **cyanoakrylater**. I granskningen av kemiska produkter uppmärksammar Trafikverket sedan tidigare kvarts, isocyanater och epoxy, ämnen som har särskilda regler i arbetsmiljöföreskrifterna, med en upplysning i granskningsutlåtandet. Nu kommer även produkter som innehåller cyanoakrylater att uppmärksammas särskilt.
- **Hektisk vår för kemikaliegranskningsfunktionen.** Ovanligt många granskningsärenden har inkommit till kemikaliegranskningsfunktionen under våren 2016. Redan i början av maj hade mer än 500 produkter inkommit för granskning. De senaste tre åren har antalet granskningar på årsbasis legat på i snitt 700 produkter. Förklaringar till det stora antalet inkomna ärenden kan dels vara uppstarten av ett antal större investeringsprojekt, dels att många säkerhetsdatablad har uppdaterats i och med att CLP-förordningen från och med 1 juni 2015 även gäller blandningar.

Datorbaserad kurs för kemiska produkter i nytt format

Den tidigare webbaserade kemikalieutbildningen har reviderats och därigenom fått ett nytt utseende och ett uppdaterat innehåll. Utbildningen kommer att lanseras innan sommaren och finnas tillgänglig via Läratorget.

Fördjupningskursen, som också reviderats, lanseras efter sommaren.

Mer information om utbildningarna kommer att finnas på Trafikverkets [kemikaliesidor](#).

Kemikaliehantering - grundkurs

TRAFIKVERKET

OMVÄRLDSBEVAKNING

REACH och CLP

- Vid halvårsskiftet juni/juli kommer Kandidatlistan att uppdateras. Kandidatlistan innehåller just nu 168 ämnen och finns tillgänglig på ECHA:s [hemsida](#).

Senaste uppdateringen var innan årsskiftet med fem nya SVHC-ämnen, bland annat UV-327 (Cas 3864-99-1) och UV-350 (Cas 36437-37-3), som används som UV-skydd i t.ex plast och gummi och 1,3-propane sultone (Cas 1120-71-4), som används t.ex. som elektrolytisk vätska i litiumjon-batterier. Inga av dessa ämnen förekommer i någon produkt i Trafikverkets Chemsoft.

SVHC Substances of Very High Concern/Ämnen som inger mycket stora betänkligheter.

Kandidatlistan är en förteckning över ämnen som kan ha allvarliga effekter på människors hälsa eller miljön. Kandidatämnena är föremål för tillståndsprövning enligt REACH bilaga XIV

Fortsatt godkända kreosotprodukter i Sverige

Kemikalieinspektionen har godkänt kreosotprodukter för vissa användningsområden i Sverige. Det nya beslutet innebär att kreosotprodukter får användas för behandling av järnvägsslipers och ledningsstolpar men blir förbjudet för behandling av virke för marina anläggningar. Produktgodkännandena gäller i högst fem år. Nationella produktgodkännanden av kreosotprodukter får endast utfärdas så länge kreosot är godkänt som verksamt ämne inom EU. I dagsläget är kreosot som verksamt ämne godkänt till maj 2018. För mer information, se KEMI:s [hemsida](#).

Trafikverket testar alternativ till kreosot

Målet med testerna är att hitta alternativ till träsliprar impregnerade med kreosot som är bättre för miljön och människors hälsa. Testerna är en del i en så kallad innovationsupphandling. Flera leverantörer har lämnat anbud, varav Trafikverket bedömt sex typer av sliprar som intressanta att utvärdera. Materialet på sliprarna är trä, betong och plast.

En alternativ sliper måste ha egenskaper som liknar en träsliper eftersom den ska användas vid ströbyten av sliprar och därmed blandas med befintliga träsliprar i spår. De alternativa sliprarna ska testas i ett år och efter en utvärdering kommer ytterligare tester att göras med ett större antal sliprar.

Omprövning av glyfosat

Glyfosat är det verksamma ämnet i växtskyddsmedlet Roundup, som ingår i Trafikverkets vegetationsregleringsprogram inom järnväg. Verksamma ämnen i växtskyddsmedel bedöms och godkänns gemensamt inom EU. Godkännandet för glyfosat går ut 2016-06-30 och en utvärdering om fortsatt godkännande pågår inom EU. Kommissionen beslutar om ett ämne ska godkännas eller inte efter en omröstning av medlemsstaterna. KEMI företräder, på uppdrag av Miljö – och energidepartementet, Sverige i omröstningen. Trafikverket har meddelat KEMI och Näringsdepartementet att det i dagsläget saknas alternativa metoder och preparat vid kemisk bekämpning av banvallar. Ett förbud av glyfosat skulle få stora konsekvenser för järnvägsunderhållet och i förlängningen järnvägstrafiken i Sverige.

Det råder ett oklart forskningsläge gällande glyfosats hälsoeffekter. Under 2015 gjorde WHO ett uttalande att glyfosat är "sannolikt cancerogent". Efsas (Europeiska livsmedelsmyndigheten) slutsats är att glyfosat "troligen inte är cancerogent". Den formella klassificeringen av glyfosat i europeisk lagstiftning görs av ECHA, EU:s kemikaliemyndighet. I dagsläget har glyfosat ingen cancerklassificering enligt EU:s kemikalielagstiftning. Översyn av glyfosats klassificering pågår inom ECHA. Läs mer om detta på KEMI:s [hemsida](#).

Förslag på anmälningsskrav för nanomaterial

Kemikalieinspektionen föreslår att företag ska bli skyldiga att anmäla om deras produkter innehåller nanomaterial. Anmälan ska göras i Produktregistret, där företag registrerar innehållet i sina kemiska produkter. Anledningen till att nanomaterial behöver särskiljas i Produktregistret är att det i dagsläget inte finns tillräckliga kunskaper om nanomaterials påverkan på hälsa och miljö. Förslaget lämnades över till regeringen i december. Läs mer om förslaget på Kemikalieinspektionens [hemsida](#).

Sedan 2013 deltar Trafikverket i ett årligt myndighetssamverkansmöte om nanomaterial. Kemikalieinspektionen är återkommande arrangör tillsammans med ytterligare en löpande arrangörsmyndighet. 2015 var Trafikverket värd tillsammans med KEMI och eftermiddagen hade temat Nanoteknik i bygg- och anläggningssektorn. Trafikverket deltog även vid invigningen av den nationella plattformen för nanosäkerhet, som [Swetox](#) nyligen startat på uppdrag av regeringen. Syftet med syftet att samordna kunskaper om nanosäkerhet mellan akademi, myndighet, näringsliv och organisationer.

Samhällsekonomiskt lönsamt att fasa ut kemikalier

EU:s kemikaliemyndighet har gjort en kostnads-nyttoanalys av kemikalielagstiftningen REACH. Till följd av begränsningarna stoppas utsläpp av 190 ton kemikalier per år. Minst 81 000 arbetare och konsumenter slipper utsättas för risker eller får positiva hälsoeffekter, enligt ECHA. Studien visar att kostnaderna för begränsningarna enligt REACH är låga jämfört med besparingarna för hälsan och miljön

Läs rapporten på ECHA:s [hemsida](#).

Trafikverkets krav för farliga ämnen ska leda både till minskade risker för hälsa och miljö och till minskade kostnader i ett livscykelperspektiv.

Kemikaliegranskningsfunktionen önskar en trevlig sommar!

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion

Mail:
granskningsfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Utredare Material och Kemiska produkter

Anna Reuithé
Telefon: 010-124 2108
anna.reuithé@trafikverket.se

Karin Grip
Telefon: 010-484 41 22
karin.grip@trafikverket.se

Anna-Karin Strand
Telefon: 010-484 45 53
anna-karin.strand@trafikverket.se

Susanna Toller
Telefon: 010-124 21 96
susanna.toller@trafikverket.se

Nationell samordnare Material och Kemiska produkter

Malin Kotake
Telefon: 010-123 12 39
malin.kotake@trafikverket.se